بیستمین سالگرد المپیک به یاد ماندنی

خاطره بازی با «سیدنی»

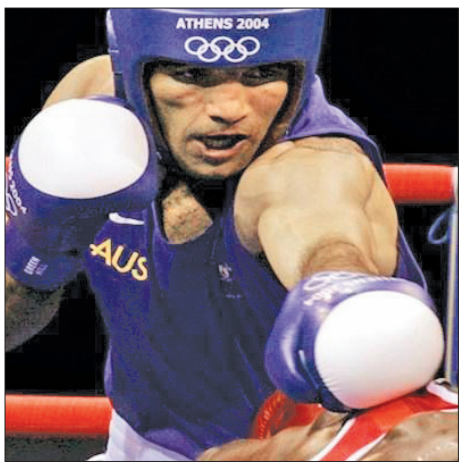
پرونده

بیست سال گذشته اما هنوز هم المپیک سیدنی برای ورزشی‌ها چیز دیگری است. هنوز هم اگر بخواهند صحنه‌های ماندگار ورزش ایران را ردیف کنند، می‌روند سراغ طلای حسین رضازاده، حسین توکلی و علیرضا دبیر در آن بازی‌ها؛ بازی‌هایی که اگر موفقیت بزرگ لندن نبود، هنوز هم از نظر مرغوبیت بهترین دوره بازی‌ها برای ایران بود. درست بیست سال پیش، بیست‌وهفتمین دوره بازی‌های المپیک تابستانی روزهای ابتدایی خود را پشت سر می‌گذاشت؛ رقابت‌هایی که خیلی‌ها معتقدند جزو بهترین و منظم‌ترین دوره‌ها در ده‌های اخیر بوده و خاطرات خوبی از آن دارند.

کاروان ایران هم در این بازی‌ها با ۳۵ ورزشکار حاضر شد؛ ۳۵ ورزشکاری که شاید نسبت به ادوار اخیر خیلی کمتر به نظر برسد اما در نهایت منجر به نتیجه قابل قبولی شده و در تاریخ ماندگار شد. ۳۵ ورزشکار ایران در ۱۲ رشته به استرالیا رفتند. جودو (۳)، مشت‌زنی (۵)، دوچرخه‌سواری (۲)، تیراندازی (۱)، وزنه‌برداری (۶)، تکواندو (۲)، دوومیدانی (۱)، شنا (۱)، تنیس روی میز (۱)، کشتی فرنگی (۳)، کشتی آزاد (۸)، سوارکاری (۱) و قایقرانی (۱) رشته‌هایی بودند که کاروان ایران را در این بازی‌ها تشکیل می‌دادند. در این میان از ۳۵ ورزشکار کاروان ایران، تنها ورزشکار زن «لیدا فریمان» بود که در تیراندازی به مصاف حریفان رفت.

برجسته‌ترین و ماندگارترین بخش سیدنی برای مردم ایران سه مدال طلایی بود که در کشتی و وزنه‌برداری به دست آمد. بسیاری از مردم ایران در همان بازی‌ها بود که با حسین رضازاده آشنا شدند و این جوان ۲۴ ساله را روی سکوی قهرمانی دیدند. البته که قبل از او، این حسین توکلی بود که توانست طلای غیرمنتظره‌ای را به کاروان ایران هدیه دهد و با آن پرش به یاد ماندنی روی سکوی اول بایستد. تک مدال و طلای ماندگار علیرضا دبیر هم دیگر اتفاق مهم و برجسته ورزش ایران در سیدنی بود؛ طلایی که با صورت کبود و مبارزه‌های نفسگیر به دست آمد و باعث هت‌تریک طلایی ایران در آن بازی‌ها شد. کاروان ایران در آن بازی‌ها یک مدال دیگر هم داشت که اگرچه طلا نبود اما تاریخ‌ساز بود و البته زمینه‌ساز رسیدن صاحبش به عنوان پرافتخارترین ورزشکار تاریخ ایران در المپیک. هادی ساعی در المپیک ۲۰۰۰ و در شرایطی که تکواندو نخستین حضور رسمی خود را در این بازی‌ها تجربه می‌کرد، به مدال برنز رسید؛ برنزی که در آتن و پکن به طلا تبدیل شد تا ساعی با سه مدال طلا و برنز پرافتخارترین ورزشکار ایران در این رقابت‌ها باشد. المپیک سیدنی که در آن سال به نام «بازی‌های هزاره» هم نامگذاری شد، از ۱۵ سپتامبر تا ۱ اکتبر سال ۲۰۰۰ میلادی در شهر سیدنی در کشور استرالیا و با حضور ۱۰۶۵۱ ورزشکار زن و مرد از ۱۹۹ کشور جهان و در ۲۸ رشته ورزشی برگزار شد.





بوکس؛ خبرساز با دوپینگ و پناهنده

مقصودی: نوریان و رحیمی ترسیدند

یکی از اتفاقات مهم بازی‌های المپیک ۲۰۰۰ سیدنی در بوکس رخ داد؛ رشته‌ای که نه به خاطر مدال‌آوری‌اش بلکه به‌خاطر پناهنده شدن دو تن از ورزشکارانش خبرساز شد. اگر کشتی با طلای علیرضا دبیر یا وزنه‌برداری به‌خاطر دو مدال طلایی که حسین توکلی و حسین رضازاده به دست آوردند خبرساز شده بودند، بوکس هم با خبر دوپینگ و پناهنده شدن دو تن از اعضای تیم ملی به تیتر یک رسانه‌ها در آن زمان تبدیل شد. منوچهر مقصودی که آن موقع مدیر تیم‌های ملی و نایب رئیس فدراسیون بوکس بود، اتفاقات آن زمان تیم ملی را با خاطره جالبی تعریف می‌کند: «در همه المپیک‌ها حضور داشتم به‌جز بازی‌های المپیک سیدنی که اتفاقاً همین بازی‌ها حواشی زیادی را به راه انداخت. آن موقع حسین نهرودی سرمربی بود و من هم مدیر تیم‌های ملی بودم. حالا از این حرف‌ها خیلی زمان گذشته و شاید الان دیگر زمان خوبی برای حرف زدن درباره آن نباشد، اما با مسئولان وقت ورزش دچار مشکل شدم و به همین دلیل مانع اعزام من به سیدنی شدند که اتفاقاً نرفتن من همزمان شد با حواشی عجیبی که برای تیم ملی به وجود آمد.» مدیر تیم درباره دلیل پناهنده شدن رحیمی و نوریان گفت: «نوریان و رحیمی دو بوکسور تیم ملی بودند که با ترک اردوی تیم ملی تصمیم گرفتند دیگر به ایران برنگردند. هر دو نفر دوپینگی بودند و بیشتر از آبروی خود ترسیدند که به ایران نیامدند.»



رشد هزارساله کشتی فرنگی در ۱۲ سال

طلای دبیر و ۱۶ سال انتظار برای تکرار

کشتی ایران با ۸ آزادکار و ۳ فرنگی‌کار در المپیک ۲۰۰۰ سیدنی به میدان رفت که حاصل این تیم ۱۱ نفره فقط طلای علیرضا دبیر بود. در کشتی آزاد بهمن طیبی، علیرضا دبیر، محمد طلایی، امیر توکلیان، پژمان درستکار، امیر خادم، علیرضا حیدری و عباس جدیدی هشت کشتی‌گیری بودند که حاصل کار آنها یک طلا و سه عنوان چهارمی بود. در کشتی فرنگی هم حسن رنگرز، علی اشکانی و پرویز زیدوند سه فرنگی‌کار بودند که بهترین عنوان این سه کشتی‌گیر هم یک پنجمی بود. رنگرز که چهاردهمی، اشکانی پنجمی و پرویز زیدوند هم شانزدهمی این بازی‌ها را به خود اختصاص دادند. عجیب است که کشتی فرنگی ایران که روزی چنین وضعیتی را به خود دیده بود، ۱۶ سال بعد سرمربی‌اش لقب بازنده بزرگ به خود گرفت، چراکه دوبرنز در المپیک ریو کسب کرده بود! کشتی فرنگی در المپیک سیدنی در رده بیست‌ویکم قرار گرفت و کشورهای عجیبی همچون استونی، چین و حتی رژیم اشغالگر قدس بالاتر از ایران قرار گرفته بودند. روسیه با طلای سامورگاچف و کاردنف و نقره کارولین نامدار و برنز آلکسی گلاشخوف با اقتدار در رده نخست قرار گرفت اما بعد از تزارها کشورهایی چون کوبا، آمریکا، کره‌جنوبی، سوئد، ترکیه و بلغارستان رده‌های دوم تا ششم را به خودشان اختصاص دادند. اگر از طلای علیرضا دبیر که برای تکرارش کشتی ایران ۱۶ سال به انتظار نشست گذر شود، باید به کشتی فرنگی پرداخت که فقط ۱۲ سال بعد با کسب سه طلا در المپیک لندن به اندازه هزار سال رشد کرد.



ورزشکاران یادشان می رفت مسابقه دارند

ساعی: سیدنی بهترین المپیکی است که دیده‌ام

هادی ساعی یکی از چهره‌های خاص کاروان ایران در المپیک ۲۰۰۰ سیدنی است.

او در اولین حضور تکواندو در المپیک به‌صورت رسمی، این رشته را صاحب مدال کرد و از همین جا بود که استارت زد تا با دو طلا و یک برنز عنوان پرافتخارترین ورزشکار المپیکی ایران را تا به امروز به دست آورد. مدالی که ساعی در سیدنی گرفته از دو مدال دیگرش کمرنگ‌تر است اما او بدون هیچ مکثی، وقتی با سؤالی درباره سیدنی مواجه می‌شود، می‌گوید: «سیدنی بهترین المپیکی است که آن را دیده‌ام.»

ساعی که یکی از چهار مدال‌آور ایران در المپیک ۲۰۰۰ سیدنی است، درباره این بازی‌ها می‌گوید: «۵ دوره المپیک را از نزدیک دیده‌ام و با اطمینان می‌گویم سیدنی به‌لحاظ برگزاری و نظم، از تمام آنها بهتر بود. دهکده ورزشکاران فوق‌العاده بود و امکانات خیلی خوبی برای ورزشکاران تدارک دیده بودند. آنقدر امکانات مختلف در دهکده گذاشته بودند که بعضی از بچه‌ها شب مسابقه یادشان می‌رفت فردا مسابقه دارند و بدون هیچ استرسی آن ساعات و لحظات را سپری می‌کردند. همه می‌دانند حضور در مسابقه‌ای مثل المپیک مسائل خاص خود را دارد و ورزشکار به‌خاطر موضوعاتی مثل وزن کم کردن و... شرایط روحی خاصی پیدا می‌کند اما در المپیک سیدنی این موضوعات خیلی اذیت‌مان نمی‌کرد.»

ساعی که معتقد است در آن سال‌ها کار برای حضور در المپیک سخت‌تر از امروز بوده، خیلی گذرا از حال و روزش در حوالی ۲۰ سال قبل می‌گوید: «از یک سال قبل از المپیک به‌طور مداوم در اردو بودیم و من به همراه مجید افلاکی از دو ماه قبل می‌دانستیم ما در تیم اعزامی هستیم.

شرایط سهمیه المپیک به این ترتیب بود که سهمیه‌های تکواندو در قهرمانی جهان و قهرمانی قاره‌ها توزیع می‌شد. به این صورت که فقط سه نفر برتر جهان و سه نفر برگزیده هر قاره اجازه حضور در المپیک را دریافت می‌کردند که من هم در جهانی موفق به کسب سهمیه شدم. فرصت کم بود و هرکسی می‌خواست المپیک را ببیند، چاره‌ای نداشت جز اینکه در یکی از این دو رویداد خودش را نشان بدهد.»

پرافتخارترین ورزش المپیکی ایران تأکید می‌کند در آن روزها با وجود جوانی، خیلی راحت روی شیاپچانگ حاضر شده است: «به هر حال المپیک حال و هوایی دارد که هر ورزشکاری را می‌گیرد. البته من استرس نداشتم اما هیجان‌زده بود. شاید هم به‌خاطر جوانی بود و اینکه برای اولین بار چنین رویدادی را می‌دیدم. در سیدنی حال و هوایی را تجربه کردم که در هیچ رویداد دیگری آن را تجربه نکرده بودم.»